

تعیین سطح پلوئیدی تیپهای ناشناخته مرکبات شمال ایران با استفاده از روش اسکواش

عدولی بابک *۱، تاجور یحیی ۲

چکیده ایران با داشتن طیف گسترده‌ای از فرمهای طبیعی مرکبات به عنوان یکی از مراکز تنوع ژنتیکی این محصول در جهان شناخته می‌شود که ذخیره ارزشمندی را برای اصلاح آن فراهم کرده است. بهره‌گیری بهینه از این تنوع ژنتیکی در صورتی امکان‌پذیر است که شناخت کاملی از افراد آن بویژه در زمینه کروموزومی وجود داشته باشد. در این راستا با استفاده از روش اسکواش به تعیین سطح پلوئیدی ۲۵ نمونه از انواع طبیعی مرکبات کشت شده در کلکسیون مؤسسه تحقیقات مرکبات کشور شامل: ادیب، اتابکی، بکرایی، دورگهای شماره ۱ تا ۱۳، شل محله، لیموآستارایی، سیاورز ۱ تا ۴، لیموگلایی آمل (مینا)، معلم کوه و میتو پرداخته شده است. برای انجام این بررسی تیمارهای لازم روی یک سانتیمتر از بخش انتهایی ریشه جوان گیاهان اعمال و سپس یک میلیمتر از بخش مرستمی نوک نمونه‌ها جدا و تحت تأثیر آنزیمهای سلولاز و پکتیناز قرار گرفته و با استفاده از محلول استوارستین رنگ‌آمیزی و پس از استقرار روی لام و گرم کردن ملایم روی چراغ الکلی با ملایمت تحت عمل کوبیدن (اسکواش) قرار می‌گیرند. مطالعه میکروسکوپی و عکسبرداری انجام شده نشاندهنده این است که تمام نمونه‌های مورد بررسی دارای ۱۸ کروموزوم سوماتیکی بوده و همگی دیپلوئید می‌باشند.

واژه‌های کلیدی تنوع ژنتیکی، اسکواش، کروموزوم، سطح پلوئیدی